

FARSKÝ LIST

26. máj – 1. jún 2025, číslo 599

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

„Mužovia, bratia! Čo máme robiť?“

Schopnosť žiť evanjelium je daná kresťanovi zo skutočnosti, že Boh ho znova stvoril, znova zrodil, vzkriesil z mŕtvych spolu s Ježišom Kristom. Tieto tri výrazy ilustrujúce povahu tohto Božieho diela, ktoré nás učíní kresťanmi, hovoria o tom, že ide o veľmi radikálnu udalosť. Zo stavu smrti prechádzame do života, z nebytia k bytiu. Môže jestvovať väčšia zmena ako takáto? Zmena takého formátu sa nikdy nedá vymazať z nášho vedomia! Každý z nás, ak niečo také zažil, je povinný vedieť, kde a kedy to bolo a čo pri tom zakúsil. A nestačí tu poukázať na fakt a dátum nášho krstu, prijatého v čase nášho dojčenia. Hoci je pravdou, že vtedy sme sa druhý raz narodili, a že od tej chvíle máme podiel na zmŕtvychvstaní Kristovom, lenže to, čo sa vtedy stalo, malo charakter iba počiatku. Dalo by sa to nazvať počatím Božej prirodzenosti v nás. Embryo tohto Božieho života sa však musí v nás ďalej vyvíjať až do stupňa, kedy bude schopné samostatného života požadovanej akosti. A tento ďalší vývoj krstnej milosti sa už nezaobíde bez našej účasti, t.j. deje sa v našej dospelosti. Preto tento proces už možno riadiť, sledovať jeho priebeh, vytyčovať priebežné etapy a ciele, uvedomovať si, ako sa táto pozvoľná zmena našej mentality, postojov a celého života deje nie vďaka našim schopnostiam a silám, ale vďaka moci Božej a konaniu Boha, ktorý dal v krste prvý počiatok svojmu životu v nás. A túto druhú fázu som mal na mysli, keď som vyššie spomínal, že to nové

narodenie, nové stvorenie a vzkriesenie z mŕtvych s Ježišom Kristom sú udalosťou, na silu ktorej sa nezabúda! Pretože, ak tejto udalosti niet, to znamená, že krstná milosť sa počas nášho zrelého veku nerozvíja, ale stále zostáva vo forme semena, náš kresťanský život nemá pevné základy! Vtedy jednoducho nie sme schopní žiť Kristovo evanjelium. To je tak, ako keby niekto zasadil stromček, a ledva začne vyháňať prvé výhonky, už by požadoval zrelé ovocie. Alebo chcieť od prváčika, ktorý vie písať čísllice, vyriešenie zložitého matematického príkladu. Všetci uznáme, aký je to nezmysel! Teraz si všetci položme otázku: Uskutočnilo sa toto všetko vo mne, v živote mňa, dospelého človeka? Jestvuje vo mne pevný existenciálny základ, z ktorého vyrastá Ježišov spôsob života ako jeho prirodzenosť?

Kým dáme odpoveď, či už negatívnu, alebo pozitívnu, pamätajme na konštitutívne znaky, ktoré charakterizujú život zrelého kresťana. Hovorili sme o nich v prvých štyroch katechézach. Nie je to ani pobožnosť, ani chodenie do chrámu, ani sväté prijímanie na prvé piatky, ani účasť na duchovných cvičeniach a pútiach. To všetko sú prostriedky, aby sme sa kresťanmi stali, ale nie znaky, že nimi sme.

Rozlišovacími znakmi kresťana sú: láska a odpustenie nepriateľom (tým, ktorí nás ničia, a to, že nebránime svoje nároky, či dokonca práva), prijatie každodenného kríža (ktorým sú naše dejiny), pokora (prijatie posledného miesta), sloboda (od realizácie

svojich plánov za každú cenu) a prijatie Božej vôle (ktorý rôznymi udalosťami naše pomýlené projekty ničí). Predpokladám, že mnohí z nás, zoči-voči takým kritériám, budú musieť priznať, že ich život má s kresťanstvom veľmi málo spoločného. Dúfam, že vo svetle toho, čo sme povedali, sa nám osvetlia vážne a boľavé otázky. Prečo ovocie dušpastierskeho úsilia a námahy kňazov je väčšinou také mizerné a neadekvátne vyloženej námahe? Prečo zmýšľanie veriacich zostáva prakticky pohanské? Kde sa berie tá tragická deliaca čiara medzi tým, čo sa verí a tým, ako sa žije? Odpoveď je jasná: Naše farnosti zjavne neprežili obrátenie, ktoré by bolo uskutočnením spomínaného zmŕtvychvstania, nového stvorenia a nového narodenia. Obrátenia, ktoré síce už jestvovalo v krste, ale len v zárodku. Bez rozvíjania tejto krstnej milosti je škoda hovoriť o nejakej podstatnej zmene života. Istotne aj veriacim sa vo chvíľach rozmýšľania nad svojou vierou natískajú podobné otázky. Prečo je kresťanstvo považované za také ťažké a neživotné? Prečo, aj napriek najlepšej vôli a snahe, sa nedarí uskutočniť jeho ideály? Prečo po spovedi nevidno skutočnú nápravu? Prečo mám na Boha tak málo času a tak málo sa oň zaujímam? To všetko sú typické signály, že v nás nie je žiadna alebo nedostatočná skúsenosť Boha, jeho vykupiteľského diela, ktoré nás znova zrodí, znova stvorí a vzkriesi z mŕtvych. Chýba základ! Naše kresťanstvo je možno teoretická veda o Bohu, alebo tradícia, alebo sentiment, alebo zo všetkého trochu. A to predsa nemôže stačiť. Chýba tomu skutočnosť, jadro vecí!

Dúfam, že v mnohých z vás sa teraz ozýva nástožlivá prosba: „Povedzte nám už konečne, ako to zmeniť. Čo máme konkrétne robiť, aby sme sa, ako prví kresťania, stali skutočnými vyznávačmi Krista?“ Naše ďalšie úvahy budú zasvätené odpovedi na tieto otázky.

Čo je u ľudí vznešené, pred Bohom je ohavné

Boh stvoril človeka slobodným a túto jeho slobodu berie veľmi vážne. Preto nič s nami nerobí bez nášho slobodného súhlasu a spolupráce. Takisto realizácia nášho druhého narodenia v krste a rozvoj Božieho života, ktorý sme vtedy dostali, nemôže sa uskutočniť bez našej spoluúčasti. Čo je touto spoluúčasťou? Odpoveď je krátka: naša viera! „Myslíme si, píše sv. Pavol Rimanom, že človek je ospravedlnený skrze vieru bez skutkov podľa zákona“ (Rim 3,28). V Liste Efezanom zasa čítame: „Spasení ste milosťou skrze vieru; a to nie je z vás, je to Boží dar“ (Ef 2,8). A ešte jeden citát z Listu Filipanom: „(Pavol túži) aby sa našiel v (Kristovi) bez vlastnej spravodlivosti, ktorá je zo zákona, ale s tou, ktorá je skrze vieru v Krista - spravodlivosťou z Boha, založenou na viere“ (Flp 3,9).

Výpovedí tohto typu, ktoré uvádzajú nutnosť a prvenstvo viery v procese našej postupnej premeny na kresťana, je v Pavlových listoch veľmi veľa. Napriek tomu predpokladám, že pre mnohých to môže znieť cudzo a podozrivo. A to najmä vtedy, keď sa to konfrontuje s našou každodennou skúsenosťou. „Veď my sme predsa veriaci.“ hovoríme si. Všetci veríme vo všetky cirkevné dogmy. Ale táto viera nemá žiaden vplyv na náš život, nezaznamenáva žiadnu

zmenu. Tvárou v tvár tomuto zisteniu musíme si najprv položiť otázku, či to, čo my považujeme za vieru, je ňou aj v skutočnosti? Veriť v katolícke dogmy je nepochybne súčasťou viery, jednako Písmo hovorí, že viera je niečo oveľa širšie a obsahuje ďalšie faktory, o ktorých možno ani nevieme.

Nedostatočným je napríklad predmet našej viery. Možno je to divné, ale niektoré vážne pravdy prijímame len s veľkou ťažkosťou.

Jednako od nich závisí, či Boh v nás bude konať. Musím teda začať tým, aby som najprv vymenoval tieto zabudnuté pravdy.

1. Naša stupnica hodnôt nie je tá istá, akú má Boh. V Lukášovom evanjeliu nachádzame Ježišov výrok adresovaný slušným a pobožným farizejom: „Vy sa robíte pred ľuďmi spravodlivými, ale Boh pozná vaše srdcia, lebo čo je u ľudí vznešené, pred Bohom je ohavné“ (Lk 16,15). V očiach ľudí, povedzme to otvorene, v našich, má cenu a je hodné úsilia: mať peniaze, urobiť dobrú kariéru, mať postavenie, zožať potlesk a uznanie, byť prvým, najlepším a neomylným, mať úspech, žiť v pohodlí. Boh má iný názor. V jeho očiach je to ohavnosť!

Bohatstvo? – Jeho Syn sa narodil v maštali, lebo nedostal ani len nocľah v hostinci.

Kariéra a úspech? – Pozrime sa na kríž Ježiša Krista. Akú kariéru urobil, aký úspech dosiahol?

Uznanie a potlesk? – U mocných sveta a aj pre mnohých v národe mal povest blázna alebo posadnutého, ktorý nemá čo robiť medzi ľuďmi. Pohodlie a prvé miesto? – Posledné a najnepohodlnejšie: visieť na kríži. Ako vidíme, znakom rozdielných kritérií Boha a nás je kríž a náš spôsob zmyšľania o

ňom. V kríži sa zjavila skutočnosť, ktorej Boh pripisuje najdôležitejšiu hodnotu: láska k hriešnikom, láska k nepriateľom! Keď Krista pribíjali na kríž, on sa nebránil, nepreklínal, ale zastával sa ich a pred Otcom ospravedlňoval. Neodsúdil, ale odpustil a každému poskytol novú šancu na život. Tým, že vstal z mŕtvych, priznal sa k tejto láske, stotožnil sa s ňou a vyhlásil ju za jedinou pravdu. Naopak, ak my počujeme, že máme milovať tých, ktorí nás ničia, neodporovať ich nespravodlivosti, ale dovoliť, aby nás na kríž pribili, so zdesením cúvneme. Takáto láska je v našich očiach bláznovstvom, absurditou, a preto od nej so strachom utekáme. Lenže ak my považujeme za „ohavnosť“ to, čo má cenu v očiach Božích, potom je naša viera veľmi vážne chorá a pokrivená. Ako nás Boh môže priviesť k zrelému kresťanstvu, ak odmietame práve to, čím bije jeho srdce?! Veď tým sa sami vylučujeme z jeho spoločenstva. 2. Ďalšou, v našom živote zabudnutou pravdou viery je dogma, že všetci sme hriešnici a, smelo povedzme, vrahovia Ježiša Krista. Teoreticky to vieme, ale v praxi túto dogmu nebezpečne zúžime a jej hĺbku sploštíme. Vo svojej slepote delíme svet aj ľudí na dobrých a zlých. Zlí sú zloději, vrahovia, podvodníci, prostitútky. Zlých ľudí nachádzame na všetkých priečkach politického života. Zvyšok, to znamená ľudia, ktorí nám v ničom nepodliehajú, to je „zväz dobrých“ a v ňom sme na prvom mieste, samozrejme, my! Veď my páchame nanajvýš „lahké hriechy“, ale ináč máme dobrú vôľu, dobré úmysly, dožičíme aj druhým a väčšinou sme úctiví a slušní. A ak sa porovnáme s tými zlými, naše srdce opantá príjemný pocit spokojnosti. Či nám

už niekedy napadlo, že tie isté myšlienky mali aj farizeji? Tiež ale vieme, ako ich tieto myšlienky blokovali, aby prijali Ježišovo posolstvo. Keď to Ježiš videl, povedal: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali“ (Lk 5,31). Ak sa považujeme za dobrých, zdravých a spravodlivých, odtínáme tým korene našej

viery. Ježiš Kristus nás nemá z čoho vykúpiť. V podstate ho nepotrebujeme. Kresťanstvo má zmysel iba pre človeka, ktorý sa stotožní s Pavlom: „Toto slovo je spoľahlivé a úplne vierohodné: »Kristus Ježiš prišiel na svet zachrániť hriešnikov; a ja som prvý z nich«“ (1Tim 1,15). Teraz už končíme, ale k téme našej viery sa vrátíme nabudúce.

	Čičava	Komárany	Memík
Po	Svätý apoštol Karpos		
26.5.		18.00 +Mikuláš, Mária (r.Fedorová)	
Ut	Svätý hieromučeník Terapont		
27.5.	18.00 +r.Krišová		
St	Prepodobný otec Nikíta, chalcedónsky biskup		
28.5.		18.00 Veľká večiera s litiou	
Št	Nanebovstúpenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista Svätá prepodobná mučenica Teodózia, panna		Prikázaný sviatok Myrovanie
29.5.			
	18.00 *za farnosť	16.30 *Daniela, Marek, Júlia s rodinami	8.00 *Milan, Alžbeta
Pi	Prepodobný otec Izák		Zdržanlivosť od mäsa
30.5.	8.00 +Antónia s rod.		
So	Svätý apoštol Hermas		
31.5.	8.30 +František, pápež zádušná s panychýdou		
Ne	Siedma nedeľa po Pasche – svätých otcov prvého nicejského snemu Tretie nájdenie hlavy svätého proroka, predchodcu a krstiteľa Jána		Zbierka na Katolícke masmédia
1.6.			
	9.15 *za farnosť	10.15 o.Miroslav	11.00

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete

Pripomíname portál **dobrodinec.online**. Pridaná bola už aj možnosť trvalého príkazu, resp. platba prevodom z účtu. Farnosť Čičava má k 24.5.2025 vyzbieraných 14% ročného príspevku a 18 darcov. Vo štvrtok 29. mája 2025, na sviatok Nanebovstúpenia nášho Pána Ježiša Krista, bude vladyka Jonáš Maxim o 8.30 hod. sláviť v katedrálnom chráme archijerejskú sv. liturgiu, pri ktorej udelí ďakovné pamätné listy nominovaným osobám, ktorých osudy boli negatívne poznačené Prešovským soborom, ktorého 75. výročie si pripomíname. Na túto slávnosť Vás srdečne pozývame.